

Matematyka - zajęcia wyrównawcze

Zajęcia nr 2 – Przekształcanie wyrażeń algebraicznych

dr Krzysztof Molenda

7 października 2012

1 Cele i zakres zajęć

Efekty kształcenia : student stosuje logiczny zapis przebiegu rozumowania, potrafi planować rozwiązanie; zauważa prawidłowości, uogólnia je i uzasadnia, posługuje się poprawną notacją matematyczną, sprawnie wykonuje działania matematyczne

Zakres tematyczny : wyrażenia algebraiczne; przekształcanie wyrażeń wyrażalnych i niewyrażalnych; równania i nierówności pierwiastkowe; potęgowanie, pierwiastkowanie, wzory skróconego mnożenia

2 Ćwiczenia

Zad. 1 Uprość wyrażenia:

(a) $(x^{-1} + y^{-2})^2$

(b) $\frac{x + \frac{1}{x} - 1}{x^2 + \frac{1}{x}}$

(c) $(a^{-2} + b^{-3})(a^{-2} - b^{-3})$

(d) $\frac{x^{-2}y^{-1} + x^{-1}y^{-2}}{x^{-2} - y^{-2}} + x^3(x^2 - 2xy + y^2)$

(e) $\left(\frac{3}{\sqrt{1+x}} + \sqrt{1-x}\right) : \left(\frac{3}{\sqrt{1-x}} + 1\right)$ dla $|x| < 1$. UWAGA: w tym zadaniu nie musisz usuwać nierówności, zastosuj sprytne podstawienia

Zad. 2 (a) Zapisz symbolicznie wyrażenia opisane słownie:

- kwadrat sumy liczb a , b ,
- różnica kwadratów liczb a , b ,
- iloczyn liczby a i różnicy sześcianów liczb x oraz y
- suma ilorazu pierwiastka kwadratowego liczby x przez liczbę y i odwrotności liczby z .

(b) Zapisz słownie wyrażenia podane w notacji symbolicznej:

- $x^3 - y^2$,
- $\frac{(x+y)^3}{\sqrt{x-y}}$
- $|x - y| + \frac{1}{z}$

Zad. 3 Oblicz:

- (a) $16^{\frac{1}{4}}$
- (b) $2 \cdot 27^{\frac{2}{3}}$
- (c) $5^{-1} \cdot 25^{\frac{3}{2}}$
- (d) $\frac{(3\frac{1}{12} + 4,375) : 19\frac{8}{9}}{2\frac{5}{8} - 2\frac{5}{14}}$
- (e) $20^2 - 19^2$
- (f) $(\sqrt{2} + \sqrt{3})^4 - 4(\sqrt{2} + \sqrt{3})^2$
- (g) $\left(\sqrt[3]{2 + \sqrt{5}} - \sqrt[3]{\sqrt{5} - 2}\right)^3 + 3\left(\sqrt[3]{2 + \sqrt{5}} - \sqrt[3]{\sqrt{5} - 2}\right)$
- (h) $\frac{1}{\sqrt{2}+1} + \frac{1}{\sqrt{3}+\sqrt{2}} + \frac{1}{\sqrt{4}+\sqrt{3}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{121}+\sqrt{120}}$

Zad. 4 Oblicz wartość wyrażenia:

- (a)
$$\frac{(x+y)^2 - (x-y)^2}{4xy}$$

jeśli $x = 1,7$, $y = -0,7$,
- (b)
$$\frac{1+a+a^2}{1+a-a^2} + \frac{b^2+b+1}{b^2-b+1}$$

jeśli $a = \frac{1}{3}$, $b = \frac{1}{3}$.

Zad. 5 Usuń niewymierność z mianownika ułamka:

- (a) $\frac{1}{\sqrt{x}}$
- (b) $\frac{2}{\sqrt{2}+1}$
- (c) $\frac{10}{\sqrt{7}-\sqrt{5}+\sqrt{2}}$
- (d) $\frac{2}{\sqrt[3]{5}-1}$
- (e) $\frac{3}{\sqrt[3]{a}+\sqrt[3]{b}}$

Zad. 6 Sprowadź wyrażenia do postaci iloczynowej (rozłóż na czynniki):

- (a) $x^5 - x^3 + x^2 - 1$

(b) $x(y^2 - z^2) + y(z^2 - x^2) + z(x^2 - y^2)$

Zad. 7 Rozwiąż równania

(a) $\frac{3}{\sqrt{x-1}} + \sqrt{1-x} = 1$

(b) $\sqrt{x-1} + \sqrt{1-x} = 1$

(c) $\sqrt{x^6 + x^2 - 1} = x^3$

(d) $\sqrt{4x+2} + \sqrt{4x-2} = 4$

(e) $\frac{x+\sqrt{x^2-1}}{x-\sqrt{x^2-1}} + \frac{x-\sqrt{x^2-1}}{x+\sqrt{x^2-1}} = 34$

Zad. 8 Rozwiąż nierówności

(a) $\sqrt{x^2+1} \geq x+1$

(b) $\sqrt{2+x-x^2} > x-4$

(c) $\sqrt{x+2} \geq \sqrt{2x-8}$

(d) $\frac{x^2+2}{\sqrt{x^2+1}} \geq 2$

(e) $\sqrt{(x+4)(x-3)} < 6-x$.

3 Zadania uzupełniające

Zad. 9 Oblicz wartość wyrażenia:

$$\sqrt[3]{2\sqrt{2} \cdot \sqrt[3]{2}}$$

Zad. 10 Uprość wyrażenia:

(a) $ab \sqrt[n]{a^{1-n}b^{-n} - a^{-n}b^{1-n}} \cdot \sqrt[n]{(a-b)^{-1}}$

(b) $\frac{x \left(\frac{\sqrt{x}+\sqrt{y}}{2y\sqrt{x}} \right)^{-1} + y \left(\frac{\sqrt{x}+\sqrt{y}}{2x\sqrt{y}} \right)^{-1}}{\left(\frac{x+\sqrt{xy}}{2xy} \right)^{-1} + \left(\frac{y+\sqrt{xy}}{2xy} \right)^{-1}}$

Zad. 11 Oblicz wartość wyrażenia:

$$\left(\sqrt[m]{x} + \sqrt[n]{x} \right)^2 - 4a^2 \cdot \sqrt[m \cdot n]{x^{m+n}}$$

dla

$$x = \left(a + \sqrt{a^2 - 1} \right)^{\frac{2mn}{m-n}}$$

przy założeniu, że $a > 1; m \neq n, m \in \mathbb{N}, n \in \mathbb{N}$.

Zad. 12 Udowodnić, że jeżeli liczby dodatnie a, b, c tworzą ciąg arytmetyczny, to liczby

$$\frac{1}{\sqrt{b} + \sqrt{c}}, \frac{1}{\sqrt{c} + \sqrt{a}}, \frac{1}{\sqrt{a} + \sqrt{b}}$$

również tworzą ciąg arytmetyczny.